



evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost



UNIVERSITAS
MASARYKIANA
BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Severní Amerika – Kanada

Antonín Věžník

Kanada – státní zřízení

- Nezávislá konstituční federativní monarchie
- 10 provincií, 2 federální území spravovaná ústřední vládou, 1 samosprávné teritorium (Nunavut)
- 2. největší stát světa
- Britská královna = formální hlava státu
- Provinční vlády + ostatní orgány – poměrně velká samostatnost v rozhodování

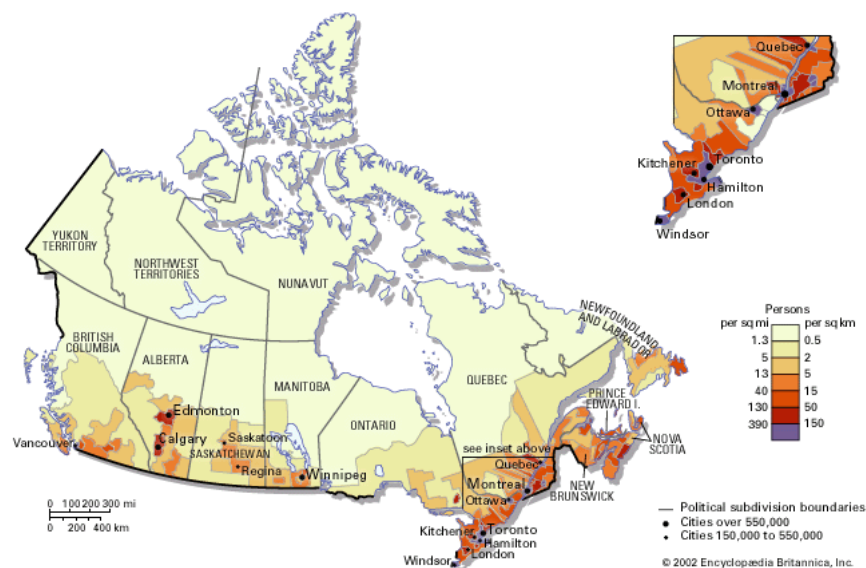


Stručný historický nástin

- 30000 let př.n.l. – první obyvatelé
- 10. – 11. století – první Evropané (Normané – Vikingové)
- 1608 – Francouzi – osada Québec (kolonie Akádie)
- 17/18. stol. – Angličané – Společnost Hudsonova zálivu (Rupertova země)
- 1791 – Nové Skotsko: Nový Brunšvik, Ostrov prince Eduarda
- 1756 – 1763 – Britsko – francouzská válka
- 1791 – poprvé název Kanada (Dolní Kanada – Québec, Horní Kanada – Ontario)
- 1867 – Kanadské dominium
- 1949 – připojení poslední britské kolonie Newfoundland

Demografické poměry, vyznání

- Nejvíce osob britského původu (34%)
- Francouzský původ (24%)
- Původní obyvatelé – Algonkinové, Irokézové....
- Nerovnoměrné rozložení obyvatel (nejvíce oblast Velkých jezer – aglomerace Toronta a Montrealu + jihozápadní pobřeží Kanady)
- Římsko – katolická církev (50%)
- Sjednocená kanadská církev (17%)
- Anglikánská církev (15%)
- Baptisté, presbyteriáni, luteráni



Ekonomický systém a jeho vývoj

- Obrovský ekonomický potenciál získaný za velmi krátké období
- Před 1. světovou válkou – převážně zemědělství, těžba dřeva
- Během dalšího půlstoletí – nárůst průmyslové výroby 17x
- Válečná konjunktura
- Dodávky výzbroje, surovin a potravin do poválečné Evropy
- Dovoz zahraničního kapitálu – nízké daňové tarify a celní sazby
- Imigrace = množství kvalifikovaných odborníků a vědeckých pracovníků

Průmysl Kanady

- Těžba uranu, niklu, zinku, molybdenu, azbestu, titanu, platiny, kobaltu, sířry, draselných solí
- Těžba ropy a zemního plynu
- Černá a barevná metalurgie (Montreal, Uranium City, Port Hope)
- Strojírenství a elektronika (závislost na USA)
- Spotřební elektronika (nižší produktivita práce než v USA či Japonsku)
- Dřevozpracující průmysl, výroba papíru a celulózy (3. místo v těžbě dřeva na světě. Největší závody – Vancouver, Prince George, Edmonton, Ottawa)

Další průmyslová odvětví

- Ropný průmysl (např. kontroverzní „ropné písky“). Střediska petrochemie – Edmonton, Sarnia, Vancouver, Winnipeg, Halifax, Québec)
- Prospekce ropy postupuje do Arktidy (delta Mackenzie)
- Potravinářský průmysl (zpracování masa a mléka – Ontario, Québec, zpracování ryb, výroba mouky)



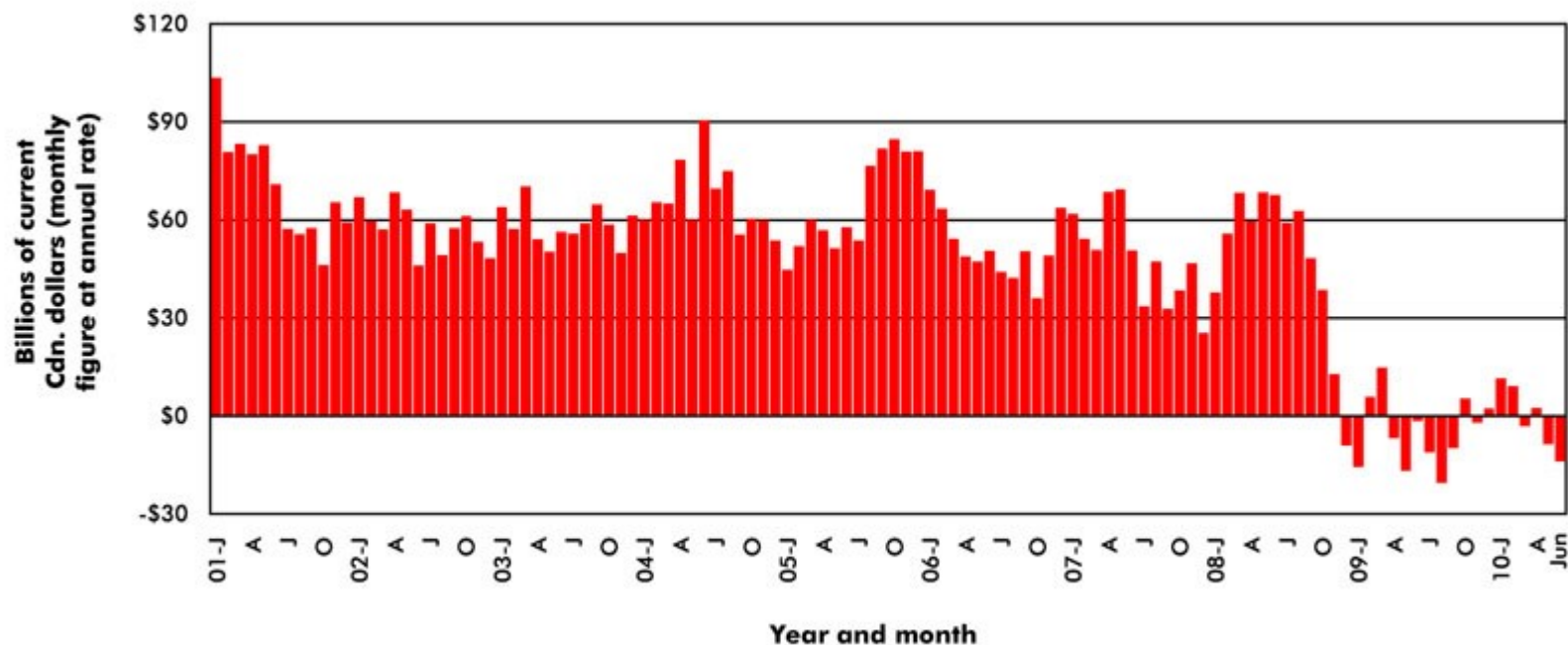
Zemědělství

- 1872 – rozsáhlá parcelace půdy v západní Kanadě
- Zemědělství – využito jen asi 8% území
- Úzce specializovaná farmářská velkovýroba
- Rostlinná výroba – pšenice, kukuřice, ječmen, oves, olejniny, řepka, lněné semeno, sója, slunečnice
- Živočišná výroba (Kanada – „továrna na maso“)
- Chov skotu, prasat, drůbeže, ovcí, kožešinové zvěře
- Rybolov – stále velký význam



Zahraniční obchod

- Export obilí i dřeva
- Nejdůležitější položky – stroje a zařízení pro dřevařský, petrochemický a energetický průmysl
- I zde zasáha krize

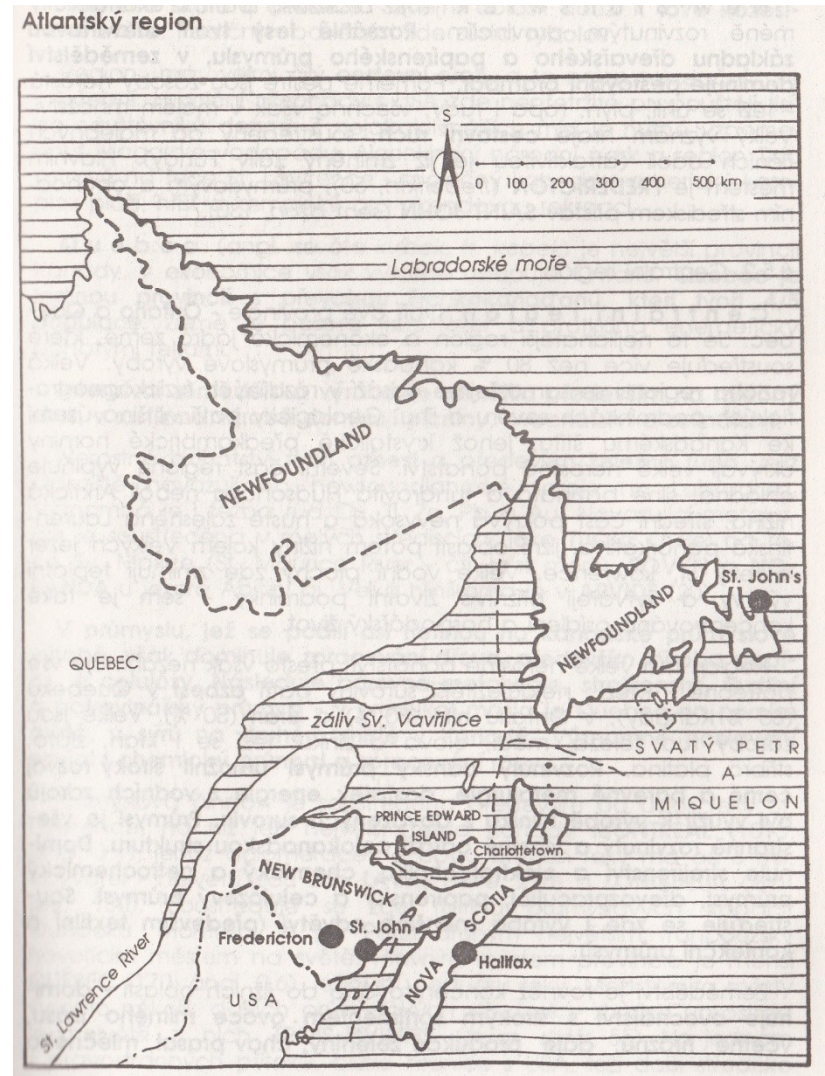


Ekonomickogeografické regiony Kanady

REGION	ROZLOHA	OBYVATELSTVO	HUSTOTA
	tis. km ²	mil. (1991)	obyv./km ²
Atlantský	539,1	2,3	4
Centrální	2 609,3	16,5	6
Prérijní	1 963,2	4,6	2
Pacifický	948,6	3,1	3
Arktický	4 683,5	0,1	0,02

Atlantský region

- Provincie Newfoundland, New Brunswick, Nova Scotia, Prince Edward Island
- Řídce zalidněná oblast s výrazným gradientem klimatických podmínek
- Vliv Labradorského proudu
- Těžba barytu a sádry, černého uhlí, obrovské zásoby železné rudy
- Průmysl: dřevozpracující, papírenský, celulózový, potravinářský
- Cestovní ruch
- Významná města: Halifax, Sydney, Fredericton



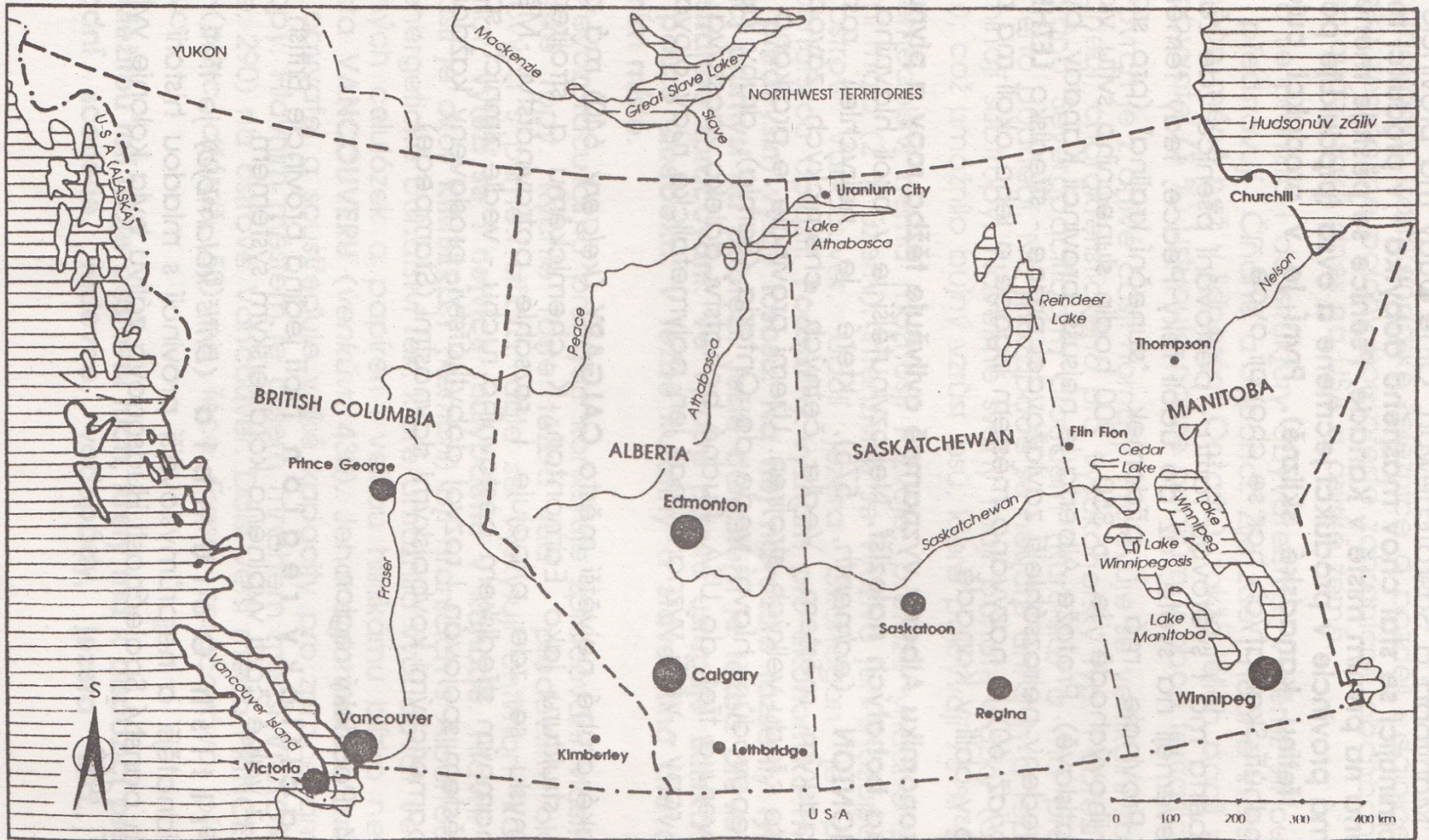
Centrální region

- Provincie Ontario a Québec
- Nejlidnatější region a ekonomické jádro země
- 80% kanadské průmyslové výroby
- Azbest (Québec), nikl a uran (Ontario)
- Železo, měď, olovo, zinek, titan, zlato, stříbro, platina
- Rozvinutý báňský průmysl
- Elektrotechnika, strojírenství, papírenský a celulózový průmysl
- Jižní oblasti – zemědělství (ovoce mírného pásma, zelenina)
- Chov prasat, masného skotu a drůbeže
- Cestovní ruch
- Významná centra: Québec, Montréal, Trois-Rivières, Toronto, Windsor, Thunder Bay



Prérijní region

- Manitoba, Saskatchewan, Alberta
- Kanadská obilnice
- 80 – 90 % kanadské pšenice, ječmene, ovsa, cukrovky, olejin
- Dobytkářství – zaměřené především na maso
- Těžba a zpracování nerostů, množství rudných surovin, uranové a polymetalické rudy
- Petrochemie, dřevařství, potravinářství
- Významná centra: Winnipeg, Saskatoon, Edmonton, Calgary



Pacifický region

- British Columbia
- Rybolov – především výlov lososů
- Rozsáhlý rybozpracující průmysl na pobřeží
- Výroba papíru
- Těžba molybdenu
- Cestovní ruch (NP Yoho, Glacier)
- Významná města: Vancouver, Prince George

Arktický region

- Yukon, Severozápadní teritoria, Nunavut (od r. 1999)
- Struktura obyvatel – Inuité (30%), Indiáni (15%)
- Obrovské zásoby surovin – často nevyužité
- Zemědělství – nepříznivé podmínky pro rozvoj
- Chov kožešinové zvěře, organizovaný chov sobů
- Významná střediska: Keno Hill, Radium City (dříve Dawson, Klondike...)

